

Т. А. Говорушко,

д-р екон. наук, проф.,
завідувач кафедри фінансів,
Національний університет харчових технологій

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ УРОКІВ СВІТОВОЇ ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ

У сучасних економічних умовах страхування — чи не єдина галузь економіки України, яка зростає найдинамічніше. Проте вплив світової фінансової кризи у другій половині 2008 року призвів до уповільнення темпів зростання основних показників діяльності страхового ринку.

Для подолання наслідків фінансової кризи народжуються нові ідеї та розробляються антикризові заходи щодо управління компаніями. Ситуація та перспективи розвитку страхового ринку безумовно залежать у першу чергу від обраної стратегії розвитку страховиків. Проте неодмінно необхідна підтримка з боку держави в частині створення якісного законодавчого забезпечення діяльності страховиків.

Перспективи і проблеми розвитку страхового ринку України у роки кризи, а також важливість страхової галузі для економіки країни в цілому досліджені в роботах О. О. Гаманкової, С. С. Осадця, Н. В. Дудченка, Є. Онопрієнко, Р. В. Пікус та ін. На сьогодні, світова фінансова криза впливає на розвиток усіх країн світу, і саме тому є необхідність у виявленні ступеня впливу кризи на страховий ринок України з метою розробки пропозицій щодо подолання її наслідків і подальшого розвитку страхового ринку.

Варто відзначити, що до 2008 р. страхування було однією із галузей, яка постійно розвивалася. Відбувалися зростання кількості страхових компаній, що вперше виходили на страховий ринок, розширення напрямків страхової діяльності, збільшення обсягів страхових премій. Проте світова фінансова криза призвела до скорочення кількості страховиків, зменшення укладених договорів, обсягів страхових премій і виплат.

Необхідно відзначити, що характерною рисою розвитку страхового ринку України є те, що він на 85 % складається зі страхових компаній «Non-Life». Рівень розвитку страхування життя в

цілому в Україні залишається на доволі низькому рівні, а в деяких областях даний вид страхування повністю відсутній.

З настанням фінансової кризи (з жовтня 2008 р.) у деяких страхових компаній виникли серйозні проблеми з платоспроможністю, особливо виконання зобов'язань за полісами. Адже більшість з них страхові виплати здійснювали за рахунок поточних надходжень. Основна причина проблем таких компаній пов'язана з відсутністю політики диверсифікації страхового портфеля. Однією з головних проблем страхового ринку можна вважати його непрозорість. Сьогодні є дуже багато недостовірної, спотвореної інформації, яка прикривається фальсифікованими аудиторськими висновками. Хоча законодавством передбачено обов'язок страховиків оприлюднювати річну звітність. Під час фінансової кризи в Україні ще більше загострилась конкуренція, знизилась можливість щодо якісного відбору привабливих ризиків до власного страхового портфеля. Все це сприяло створенню незбалансованого портфеля страховика, виникненню можливих небезпек — від зниження платоспроможності, порушення фінансової стабільності, стійкості страховика до його банкрутства.

Для українського ринку страхування кризова ситуація у банківській сфері та падіння вартості цінних паперів на фондових біржах стали ще однією значною проблемою, що значно вплинула на фінансову стійкість страховиків.

Запроваджений у деяких банках мораторій на видачу депозитів значно знизив рівень платоспроможності страхових компаній.

Найактуальнішими проблемами, обумовленими наслідками світової фінансової кризи і визначеними науковцями та практиками, що потребують негайного вирішення, є:

—нерозвиненість довгострокового страхування життя, недержавного пенсійного забезпечення та відсутність правового регулювання діяльності страховиків у сфері обов'язкового медичного страхування;

—недостатність попиту на послуги страхових компаній з боку підприємств і населення;

—відсутність системи стандартизації і сертифікації страхових продуктів і системи менеджменту;

—велика кількість страхових компаній і недостатній рівень капіталізації страховиків;

—переважання пасивного перестрахування над активним;

—недостатній рівень кадрового забезпечення страхового ринку;

—низький рівень страхової культури населення та ін.

Список літератури

1. Дудченко Н. В. Новітні тенденції розвитку вітчизняного страхового ринку / Н.В. Дудченко // Інноваційна економіка. — 2012. — № 3. — С. 261—263.
2. Онопрієнко Є. Особливості розвитку страхового ринку України на сучасному етапі / Є. Онопрієнко // Економічний аналіз. — 2010. — Випуск 5. — С. 305—309.
3. Пікус Р. В., Приказюк Н. В. Страхові ринки України та Росії в умовах фінансової кризи / Р. В. Пікус, Н. В. Приказюк // Фінанси України. — 2009. — № 12. — С. 47—56.
4. Страховий ринок України. Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг в Україні. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.dfp.gov.ua>.
5. Шапочка М. К., Банна О. О. Вплив світової фінансової кризи на розвиток страхового ринку України / М. К. Шапочка, О. О. Банна // Механізм регулювання економіки. — 2011. — № 2. — С. 146—151.
6. Шуригіна Н. Ю. Страховий ринок України в умовах світової фінансової кризи / Н. Ю. Шуригіна // Теорія та практика державного управління. — 2010. — Випуск 1 (28). — С. 1—5.

УДК 368.01

І. М. Гордієнко,
Голова Правління
АСК «ІНГО Україна»

ВПЛИВ ЗОВНІШНІХ ТА ВНУТРІШНІХ РИЗИКІВ НА СТРАХОВИЙ РИНОК УКРАЇНИ

Оцінка ризиків страхового ринку України, його основного сегмент загального страхування в 2010—2012 роках виявила зовнішні та внутрішні ризики впливу.

До зовнішніх ризиків впливу можна віднести:

- ✓ боргову кризу в Єврозоні;
- ✓ підготовку європейського страхового ринку до роботи відповідно до вимог «Solvency II»;